

Evropski svet je razpravljajal o tem, kako dati nov zagon zunanjim odnosom Unije in pri tem v celoti izkoristiti priložnosti, ki jih nudi Lizbonska pogodba. Strinjal se je, da mora Evropa odločneje zastopati svoje interese in vrednote, v duhu vzajemnosti in vzajemnih koristi. Najprej je določil splošne usmeritve za številne pomembne dogodke v prihodnjih tednih in mesecih. Sprejel je tudi več konkretnih ukrepov večjo splošno učinkovitost zunanje politike Unije. Evropski svet se je seznanil z napredkom, ki ga je dosegla projektna skupina za gospodarsko upravljanje.

I. ODNOSI S STRATEŠKIMI PARTNERJI

Svet, ki se spreminja: izziv za EU

1. V svetu, ki se hitro spreminja, se Evropa sooča z mnogimi izzivi, ki terjajo usklajen mednarodni odziv. Nedavna gospodarska in finančna kriza je pokazala, kako zelo so blaginja, varnost in kakovost življenja Evropejcev odvisni od zunanjih dogodkov. Pomembna novost v mednarodnem okolju so tudi novi akterji, ki imajo svoje poglede na svet in interese.
2. Evropska unija mora biti učinkovit globalni akter, ki bo pripravljen prevzeti svoj del odgovornosti za svetovno varnost ter vodilno vlogo pri oblikovanju enotnega odziva na skupne izzive. S trdnjšim gospodarstvom in notranjo povezanostjo se bo povečala sposobnost Unije, da uveljavi svoj vpliv v svetu. Unija se pri tem lahko opira na svoje globoko zakoreninjeno zaupanje v učinkovito večstransko sodelovanje, in zlasti na vlogo ZN, univerzalne vrednote, odprto svetovno gospodarstvo, pa tudi na svoj edinstven instrumentarij. Še vedno je največji donator pomoči državam v stiski in najmočnejša trgovska sila na svetu, razvila je tudi skupno varnostno in obrambno politiko, podprto z mehanizmi za krizno upravljanje, ki bi jih bilo treba dodatno okrepiti. Poleg tega ima pomembno vlogo pri stabilizaciji sosednjih držav. Unija je na Zahodnem Balkanu zagotovila stabilnost, in sicer zlasti z evropsko perspektivo, ki jo je ponudila tej regiji; Evropski svet bo to vprašanje znova obravnaval na enem od prihodnjih srečanj.

3. Evropska unija in njene države članice bodo v skladu z Lizbonsko pogodbo ter evropsko varnostno strategijo ravnale bolj strateško, da bodo lahko na mednarodnem prizorišču dejansko uveljavile svoj vpliv. Za to bosta potrebni jasna opredelitev trenutnih strateških interesov in ciljev Unije ter natančen razmislek o tem, kako jih odločneje uresničevati. Evropski svet poziva Evropsko unijo in države članice, naj izboljšajo medsebojne sinergije, kakor je določeno v Pogodbah, okrepijo sodelovanje med institucionalnimi akterji, izboljšajo usklajevanje različnih zadevnih instrumentov in politik ter da bolje izkoristijo srečanja na vrhu s tretjimi državami, kakor je podrobneje navedeno v Prilogi I.
4. Strateška partnerstva s ključnimi svetovnimi akterji Evropski uniji pomagajo pri uresničevanju evropskih ciljev in interesov, vendar bo tako sodelovanje uspešno le, če bo temeljilo na vzajemnih interesih in koristih ter če bo upoštevano dejstvo, da imajo vsi udeleženci pravice, pa tudi dolžnosti. Popolna vključitev hitro rastočih gospodarstev bo omogočila enakomerno izkoriščanje ugodnosti in pravično porazdelitev odgovornosti. V tem smislu je eden od ključnih ciljev, ki prispeva k oživitvi gospodarstva in ustvarjanju delovnih mest, okrepitev trgovine s strateškimi partnerji. S sprejetjem konkretnih ukrepov moramo zagotoviti ambiciozne sporazume o prosti trgovini in boljši dostop na trg za evropska podjetja ter poglobiti regulativno sodelovanje z glavnimi trgovinskimi partnerji.

Usmeritve za prihodnje dogodke

5. Evropska unija bo v prihodnjih tednih organizirala številna pomembna mednarodna srečanja, za katera je Evropski svet na današnji seji pripravil začetne usmeritve. V prihodnje bo redno razpravljajal o zunanjih odnosih, da bo lahko določil strateške usmeritve pred ključnimi dogodki, predvsem zato, da bo opredelil glavna sporočila v zvezi z našimi cilji in sredstvi za njihovo uresničitev. Za to bodo potrebne jasne strateške smernice Evropskega sveta, oblikovane na podlagi učinkovitih priprav visoke predstavnice in Sveta.

6. Oktobra bodo organizirana srečanja na vrhu s Kitajsko in Republiko Korejo ter azijsko-evropsko srečanje (ASEM), nekoliko pozneje pa bo sledilo še srečanje na vrhu z Indijo. Ta srečanja so dobra priložnost za sodelovanje s ključnimi partnerji iz izredno dinamičnega dela sveta. Na dnevnem redu bodo vprašanja, kot sta vloga posameznih strani pri prizadevanjih za trajnostno oživitev gospodarstva po krizi ter iskanju globalnih rešitev za skupne izzive. V okviru sodelovanja med Evropo in Azijo bo treba sprejeti tudi konkretne ukrepe na prednostnih področjih, kot so podnebne spremembe, ki vključuje spodbujanje učinkovitega in preverljivega zmanjšanja emisij ter obnovljive vire energije in energetske učinkovitost; nujna varnostna vprašanja, kot so širjenje orožja, terorizem, kibernetika varnost in piratstvo; sodelovanje v zvezi z regionalnimi vprašanji, kot so tista v zvezi z Iranom in Severno Korejo, ter svetovnimi vprašanji, kot so migracije, energetika in dostop do surovin; sodelovanje pri razvojnih politikah; spodbujanje dobrega upravljanja in spoštovanja delovnih standardov ter spoštovanje človekovih pravic in razvoj medosebnih odnosov.

Zlasti pri pripravi srečanja na vrhu med EU in Kitajsko bi morala EU učinkovito zastopati svoje strateške interese, med drugim tudi v zvezi s spodbujanjem dvostranske trgovine, dostopa do trga za blago in storitve ter pogojev za naložbe, varstvom pravic intelektualne lastnine, odprtjem trgov javnih naročil, večjo disciplino na področju izvoznih podpor in dialogom v zvezi s politikami menjalnega tečaja.

7. Evropski svet se bo moral v prihodnjih mesecih ukvarjati s številnimi drugimi pomembnimi vprašanji s področja zunanjih odnosov.

- a. Srečanje skupine držav G20 v Seulu bo priložnost za preučitev procesa svetovnega gospodarstva po krizi in zavez članic te skupine. Na tem srečanju bo Unija lahko poudarila potrebo po ohranitvi močnega zagona na področju finančne reforme; EU ima v tem pogledu prednost, saj sta se Evropski parlament in Svet nedavno dogovorila o svežnju ukrepov za finančni nadzor in o zaključku reforme regulativnega okvira do konca leta 2011. Ob tej priložnosti bi lahko tudi jasno sporočili, da je treba zaključiti pogajanja o razvojni agendi iz Dohe v okviru STO ter vzpostaviti okvir za močno, trajnostno in uravnoteženo rast. Evropski svet bo o pripravah na srečanje v Seulu podrobneje razpravljal na zasedanju oktobra 2010, ko bo tudi določil stališče Unije. Skupini držav G8 in G20 bosta tudi v prihodnje pomemben forum za oblikovanje odzivov mednarodne skupnosti na številne izzive, s katerimi se soočamo; EU mora k temu dejavno prispevati z enotnimi stališči. Evropski svet zato pozdravlja prizadevanja Francije, ki želi kot predsedujoča skupin G20 in G8 leta 2011 v celoti izkoristiti srečanja v ta namen.
- b. Čezatlantski odnosi temeljijo na skupnih vrednotah in so osrednji element mednarodnega sistema. Zaradi sedanjih okoliščin je treba tem odnosom dati nov zagon in ponovno preučiti možnosti za vzpostavitev resničnega partnerstva, ki bo temeljilo na prednostih in posebnostih obeh strani. Srečanje na vrhu s predsednikom Obama novembra 2010 bo v tem smislu odlična priložnost, zato se bo nanj treba skrbno pripraviti. Evropski svet se bo na zasedanju oktobra 2010 dogovoril o glavnih političnih stališčih, ki jih bodo predstavniki Evropske unije zastopali na tem pomembnem vrhu. Čezatlantsko partnerstvo bi moralo temeljiti na dobrem razumevanju obojestranskih interesov in prispevkov obeh strani ter biti usmerjeno na čim boljše izkoriščanje prednosti naših gospodarskih odnosov, tesnejše sodelovanje pri reševanju mednarodnih vprašanj ter usklajeno in strnjeno obvladovanje svetovnih gospodarskih in varnostnih izzivov. V tej zvezi naj visoka predstavica – v skladu z Ustanovno listino Združenih narodov in ustreznimi resolucijami Varnostnega sveta Združenih narodov – oblikuje zamisli o možnostih za dodatno izboljšanje sodelovanja med EU in NATO na področju kriznega upravljanja. To bi moralo potekati v duhu vzajemne krepitve in spoštovanja avtonomnosti pri sprejemanju odločitev ter na podlagi priporočil o konkretnih ukrepih, ki jih je februarja 2010 EU poslala Natu.

- c. Evropski svet bo na oktobrskem zasedanju ocenil priprave na konferenco o podnebnih spremembah v Cancunu ter se dogovoril o stališču EU. Konferenca v Cancunu bi morala biti izhodišče za mednarodna pogajanja o podnebnih spremembah; na njej bi se morali dogovoriti o konkretnih rezultatih, ki naj jih bi dosegli vsi udeleženci, da ne bi izgubili zagona in bi ostali na načrtani poti do sklenitve ambicioznega končnega sporazuma.
- d. Prihodnja preučitev izvajanja evropske sosedске politike bo priložnost za poglobitev odnosov z vzhodnimi sosedami Unije, tj. v okviru vzhodnega partnerstva, pa tudi z njenimi južnimi sosedami. EU z uspešnim izvajanjem tozadevnih projektov širi svoje vrednote in spodbuja pravno, gospodarsko in socialno zблиževanje zadevnih držav z EU. Drugo srečanje na vrhu Unije za Sredozemlje bo primerna priložnost, da se utrdi evrosredozemsko sodelovanje in izreče podpora ponovnim neposrednim pogajanjem med stranmi v bližnjevzhodnem mirovnem procesu.
- e. Odnosi med EU in Afriko so v zadnjih letih intenzivnejši. Na srečanju na vrhu EU/Južna Afrika 28. septembra 2010 ter srečanju na vrhu EU/Afrika 29. in 30. novembra 2010 bi jih morali še poglobiti. EU si bo v partnerstvu z afriškimi državami še naprej prizadevala za uresničitev ciljev gospodarskega razvoja, dobrega upravljanja, preglednosti in prevzemanja odgovornosti v okviru skupne strategije EU in Afrike.
- f. Plenarno zasedanje ZN na visoki ravni na temo razvojnih ciljev tisočletja bo od 20. do 22. septembra 2010 v New Yorku. Evropska unija je trdno odločena, da skupaj s partnerji v okviru mednarodne skupnosti prispeva k uresnitvi razvojnih ciljev tisočletja do leta 2015.

- g. Na prihodnjih srečanjih na vrhu – novembra z Ukrajino in decembra z Rusijo – naj bi utrdili sodelovanje na področjih v obojestransko korist in s tem stabilnejše in bolj predvidljive odnose s tema partnericama ter spodbudili spoštovanje človekovih pravic.

Zlasti srečanje na vrhu z Ukrajino naj bi omogočilo napredek v pogajanjih o pridružitvenem sporazumu ter temeljitem in celovitem sporazumu o prosti trgovini; na njem naj bi poudarili vlogo EU pri gospodarskih in demokratičnih reformah te pomembne sosednje države.

Srečanje na vrhu z Rusijo bo priložnost za poglobitev sodelovanja ter zlasti za razpravo o njenem načrtu za modernizacijo; sodelovanje bi moralo biti intenzivnejše pri gospodarskih vprašanjih, kot so energetika, naložbe in inovacije, pri varnostnih vprašanjih, vključno z zamrznjenimi spori, pri preprečevanju terorizma in organiziranega kriminala, ter pri okoljskih vprašanjih, vključno s podnebnimi spremembami.

Na oktoborskem zasedanju bo znova obravnaval ključna sporočila Evropske unije za ta srečanja na vrhu in tako zagotovil njihov uspešen izid.

- h. EU je po uspešnem srečanju na vrhu z latinskoameriškimi in karibskimi partnerji odločena, da bo pri obvladovanju sedanjih svetovnih izzivov še naprej tesno sodelovala z državami s tega območja.

* *

*

8. Razvoj in stabilnost Pakistana sta za Evropsko unijo strateškega pomena. Unija in njene države članice so po uničujočih poplavah povečale dvostransko in večstransko humanitarno pomoč. Evropski svet je sprejel izjavo o Pakistanu (Priloga II).
9. Evropska unija bo še naprej dejavno sodelovala, med drugim v okviru četverice, pri podpiranju in zagotavljanju uspešnega zaključka pogajanj med Izraelom in Palestinsko upravo. Evropski svet je sprejel izjavo o bližnjevzhodnem mirovnem procesu (Priloga III).

II. PROJEKTNA SKUPINA ZA GOSPODARSKO UPRAVLJANJE

10. Evropski svet na podlagi vmesnega poročila predsednika projektne skupine za gospodarsko upravljanje ugotavlja, da je bil dosežen pomemben napredek, zlasti v zvezi z evropskim semestrom, pri razvoju novega okvira za makroekonomski nadzor za spremljanje in pravočasno odpravo nevzdržnih razlik in nesorazmerij na področju konkurenčnosti ter pri krepitvi nacionalnih proračunskih okvirov.
11. Evropski svet poudarja, da je treba ohraniti zagon reforme evropskega gospodarskega upravljanja, in z zanimanjem pričakuje končno poročilo projektne skupine o obsežnem svežnju ukrepov za usmerjanje oblikovanja zakonodaje. Poročilo, v katerem bodo upoštevani vsi vidiki mandata, ki ga je Evropski svet opredelil marca 2010, bo obravnaval na oktoborskem zasedanju.

NOTRANJI DOGOVORI
ZA IZBOLJŠANJE ZUNANJE POLITIKE EVROPSKE UNIJE

- (a) Evropski svet, ki si prizadeva za sprejetje konkretnih ukrepov za splošno izboljšanje zunanje politike Evropske unije, poziva k bolj usklajenemu pristopu, s katerim bi zagotovili, da se bodo pri uresničevanju strateških interesov Unije v skladu z določbami Pogodb v celoti in usklajeno uporabljali vsi ustrezni instrumenti in politike EU in posameznih držav. Pri pripravi na srečanja na vrhu in mednarodne dogodke je treba v odnosih s partnerji ter v večstranskih odnosih dosledno upoštevati pomen vprašanj, kot so podnebne spremembe, energetska politika, trgovina in razvoj, ter vprašanj s področja pravosodja in notranjih zadev, vključno z migracijsko in vizumsko politiko. V tej zvezi bi morala Evropska unija še dodatno izboljšati skladnost in dopolnjevanje notranje in zunanje politike. Prakso predhodnih orientacijskih razprav pred srečanja na vrhu, ki naj bi bila organizirana že veliko prej, bi bilo treba nadgraditi, zlasti pa bi bilo treba določiti prioritete in konkretne naloge.
- (b) Vzpostaviti je treba sinergijo med zunanjimi odnosi Evropske unije in dvostranskimi odnosi držav članic s tretjimi državami, tako da delovanje na ravni Evropske unije po potrebi dopolnjuje in krepi delovanje na ravni držav članic in obratno. Izmenjevanje informacij ter posvetovanje o dogajanju na ustreznih ravneh bi morala biti dejavnejša in bolj redna, in sicer na podlagi stalnih srečanj EU in držav članic na vrhu z glavnimi strateškimi partnerji.
- (c) Da bi predstavnikom EU zagotovili usklajena stališča pri zastopanju številnih strateških interesov in ciljev Unije, je potrebno tesno in redno usklajevanje različnih institucionalnih akterjev, ki sodelujejo pri oblikovanju in udejanjanju zunanjih odnosov Evropske unije.

- (d) Pri pripravi na večstranska srečanja na vrhu je bil na ravni Evropske unije dosežen viden napredek, zlasti s praktičnimi dogovori o zastopanju EU v G8 in G20, doseženimi med predsednikom Evropskega sveta in predsednikom Komisije. Evropski svet ju poziva, naj si še naprej prizadevata za uspešno uveljavitev stališč Evropske unije na takšnih forumih.
- (e) Evropska unija mora dobro poznati posebna vprašanja v okviru medsebojnih odnosov s posameznimi partnerskimi državami. Oblikovati mora srednjeročen načrt s cilji, ki naj bi jih sčasoma dosegli, pri čemer bi bil na vsakem od srečanj na vrhu poudarek na dveh ali treh bistvenih vprašanjih. Evropski svet zato poziva visoko predstavnico, naj v sodelovanju s Komisijo in Svetom za zunanje zadeve oceni možnosti za vzpostavitev odnosov z vsemi strateškimi partnerji, zlasti pa opredeli naše interese in ugotovi, kako bi jih bilo mogoče uresničiti. Visoka predstavnica naj prvo poročilo o napredku tega dela predstavi na zasedanju Evropskega sveta decembra 2010. V tej zvezi bi bilo treba razmisliti o pogostnosti, obliki in pričakovanih rezultatih takšnih srečanj na vrhu, ki morajo biti bolj usmerjena v uresničevanje ciljev EU. Evropski svet poziva svojega predsednika, naj v sodelovanju s predsednikom Komisije in visoko predstavnico sprejme vse ustrezne pobude za večjo učinkovitost tega procesa.
- (f) Evropska služba za zunanje delovanje bo ključni akter pri podpori prizadevanjem za izboljšanje zunanje politike Evropske unije. Kot služba bo pod vodstvom visoke predstavnice nudila podporo Evropskemu svetu, Svetu in Komisiji pri strateškem pregledu in usklajevanju, ki sta potrebna za zagotovitev skladnosti celotnega zunanjega delovanja Evropske unije.

Izjava o Pakistanu

1. Evropski svet je pretresen zaradi posledic poplav v Pakistanu, ki še naprej pogubno vplivajo na pogoje za življenje in skupnosti po vsej državi. To je največja naravna katastrofa v zgodovini Pakistana, ki je bistveno povečala humanitarne potrebe in povzročila ogromno škodo že sicer šibkemu gospodarstvu. Zaradi resnosti krize je potreben takojšen in obsežen odziv, pri katerem je treba upoštevati tudi strateški pomen razvoja Pakistana ter varnost in stabilnost tega območja. V skladu z drugim srečanjem na vrhu med EU in Pakistanom, ki je bilo lani junija, Evropski svet ponovno poudarja, da namerava poglobiti sodelovanje pri reševanju političnih vprašanj. Stabilen, demokratičen in uspešen Pakistan je ključen za reševanje vprašanj na svetovni ravni, kot so preprečevanje terorizma ter širjenja orožja in drog. Da bi omogočili hitro obnovo države, je treba zagotoviti tudi dobro upravljanje.
2. Evropski svet opozarja na nedavni odziv EU (držav članic in Komisije) na krizo, zlasti na prizadevanja za zagotovitev obsežne humanitarne pomoči. Ugotavlja, da je treba še nadalje podpirati Pakistan ter zagotoviti takojšnjo podporo in dolgoročno pomoč pri oživljanju in obnovi države.
3. Zato Evropski svet pooblašča ministre, naj se nemudoma dogovorijo o celovitem svežnju kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih ukrepov za podporo obnovi in prihodnjemu razvoju Pakistana. Ti ukrepi naj bi vključevali obsežno dodatno humanitarno in razvojno pomoč ter ambiciozne trgovinske ukrepe, ki so bistveni za oživitev gospodarstva in rast. V tej zvezi Evropski svet poudarja, da bo uresničil svojo zavezo in Pakistanu ekskluzivno omogočil večji dostop do trga EU, in sicer s takojšnjim ter časovno omejenim zmanjšanjem dajatev na ključne izdelke, uvoženih iz Pakistana v skladu s predpisi STO (uvedena naj bi bila čimprej), in potrditvijo upravičenosti Pakistana do shem GSP+ v letu 2014, če bo izpolnjeval potrebna merila. Komisija naj preuči možnosti s partnerji v okviru STO in oktobra predstavi končni predlog, pri čemer naj upošteva občutljivost industrije v EU.

Izjava Sveta o bližnjevzhodnem mirovnem procesu

Evropska unija z velikim veseljem pozdravlja začetek neposrednih pogajanj med Izraelom in Palestinsko upravo, ki je bil napovedan 2. septembra 2010 v Washingtonu, ter izreka pohvalo za prizadevanja Izraelcem, Palestincem in Združenim državam, pa tudi četverici in arabskim partnerjem. Odločitev udeleženih strani, da začnejo vsebinske pogovore, je pomemben korak na poti do vzpostavitve pravičnega, trajnega in vsestranskega miru na tem območju.

Evropska unija opozarja na decembrske sklepe Sveta iz leta 2009 o bližnjevzhodnem mirovnem procesu in poudarja, da bi morala ta pogajanja o vseh vprašanjih v zvezi s končnim statusom omogočiti miren in varen soobstoj dveh držav, tj. države Izrael in neodvisne, demokratične, nedeljive in uspešne palestinske države.

Evropska unija v zvezi s tem meni, da bi morali obe strani nujno ravnati mirno in se vzdržati dejanj, ki bi lahko negativno vplivala na napredek pogajanj. Obe strani poziva, naj vztrajata pri prejšnjih zavezah in si prizadevata ustvariti ustrezne okoliščine za uspešen izid pogajanj. Evropska unija opozarja, da so naselja po mednarodnem pravu nezakonita, ter poziva Izrael, naj podaljša veljavnost sklepa o moratoriju. Še naprej poziva k popolni zaustavitvi vsakršnega nasilja, zlasti obstreljevanja z raketami in terorističnih napadov.

Evropska unija bo s svojimi partnerji iz četverice ter arabskimi partnerji z vsemi močmi podpirala prizadevanja za uspešna pogajanja, ki bodo potekala pod okriljem ZDA in naj bi v roku enega leta omogočila sprejetje okvirnega dogovora v interesu Izraelcev in Palestincev, prebivalcev tega območja in mednarodne skupnosti. Evropska unija je največji donator pomoči Palestincem ter ključni politični in gospodarski partner obeh strani ter sosednjih držav. Zato poudarja, da si bo še naprej dejavno prizadevala spodbuditi in zagotoviti uspeh pogajanj, med drugim tudi v okviru sodelovanja s četverico, in poziva visoko predstavnico, naj v vsa nadaljnja prizadevanja tudi v prihodnje vključuje tudi Evropsko unijo. Evropska unija poudarja, da mora četverica še naprej imeti odločilno vlogo v mirovnem procesu. Poudarja tudi, da je ključnega pomena nadaljnje vzpostavljanje palestinske države, ki ga bo Evropska unija še naprej dejavno podpirala, skupaj z izvajanjem načrta premiera Fajada.

Evropska unija opozarja na sklepe Sveta o Gazi, sprejete junija 2010, ter hkrati poudarja, da je mogoče zagotoviti trajen mir samo s trajno rešitvijo problema Gaze. Meni, da so nedavno napovedani ukrepi izraelske vlade pomemben korak naprej in poziva k doslednemu izvajanju ter sprejetju dodatnih ukrepov, s tem pa k temeljiti spremembi politike, ki bo omogočila obnovo in oživitev gospodarstva v Gazi. EU je ponudila pomoč pri uresničevanju tega cilja. Evropska unija se zavzema za rešitev, pri kateri bodo upoštevani upravičeni izraelski pomisleki glede varnosti.

Evropska unija poudarja, da bi bilo treba vzpostaviti mir na celotnem območju Bližnjega vzhoda, ter ponovno opozarja na pomen pogajanj o izraelsko-sirskem in izraelsko-libanonskem vprašanju.
